

Klankbordgroep Oost-Gorinchem

Voor : Gemeente Gorinchem
t.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders

CC.: Organisatie gemeente Gorinchem: Ferry van der Koelen en Hans Appeldooren

Van: Klankbordgroep Oost-Gorinchem
e-mail: kgb@oostgorcum.nl
website: <https://samengorinchem.nl/pagina/klankbordgroep-oost-gorinchem/menu>

Datum: 18 juli 2022

Onderwerp: Proces dijkversterking en participatie met belanghebbenden

Bijlage: --

Vraagstelling:

Hoe gaat de gemeente (op 30 augustus?) belanghebbenden betrekken bij de concretisering voor de plannen van Merwededijk.

Samenvatting:

Het is onvermijdelijk dat uw college voor 30 augustus initiatief nemen tot een gedegen participatietraject over de inrichting van de versterkte Merwededijk tussen Fort Vuren en de Dalemwal. Diverse groepen langs het hele dijktraject hebben recentelijk bezwaren gemaakt tegen de voorstellen van het Waterschap en de provincie Gelderland. De bestuurders hebben recentelijk (20 mei) toegegeven dat de besluitvorming niet goed is verlopen. Daarmee is meer ruimte gekomen voor maatwerk. Tijdens een (digitale) informatieavond van de gemeente Gorinchem op 23 maart is gebleken dat er grote groepen bewoners geïnteresseerd zijn in (belang hebben bij) de precieze inrichting van de nieuwe dijk. Een vervolg op de door de gemeente verzorgde informatiebijeenkomst is nu voorzien op 30 augustus. Gegeven de grotere vrijheid die de bestuurders van het project nu gaan bieden en geheel in overeenstemming met uw nieuwe coalitieprogramma, verzoeken wij om bewoners nogmaals zeer goed te betrekken bij het maken van plannen voor de inrichting van de dijk.

Op dit moment is het (ons) niet duidelijk wie in het nieuwe college de verantwoordelijkheid voor genoemde dijkoperatie gaat oppakken. Zo'n onduidelijkheid heeft in het verleden al tot vertragingen geleid. Wij hopen op korte termijn graag te vernemen waar deze vanaf nu ligt, zodat er vanaf 30 augustus adequaat gereageerd kan worden.

Vanzelfsprekend zijn wij te allen tijde tot een toelichting bereid. De Klankbordgroep Oost-Gorcum is tijdens het hele voortraject actief geweest op dit dossier. Indertijd is er overigens ook een actieve betrokkenheid geweest vanuit de historische vereniging, in het bijzonder degene die betrokken zijn bij de Hollandse Waterlinie en de Vestingwallen. Wij raden aan ook hen te betrekken bij het participatietraject.

Toelichting:

De (weg-)inrichting van de Merwededijk tussen Fort Vuren en de Vestingwal is inmiddels een actueel en urgent onderwerp. Dit is zo urgent, omdat na lang aarzelen de opdrachtgevers (Waterschap en de Provincie Gelderland) besloten hebben tot **een nieuwe inspraakronde met alle stakeholders**. Na een brief op 7 maart 2022 van de bewonersvereniging van de Waaldijkers (actief over de volle 80 kilometer dijk van Nijmegen tot aan Gorinchem) is er op 20 mei een overleg geweest bij het Waterschap in Tiel, waarin een participatietraject is toegezegd van 3 maanden (let wel in de zomermaanden!!). Vervolgens is de eerste maand gebruikt om te bedenken wat en hoe. Op 7 juli is er een Multi stakeholders bijeenkomst geweest. Overigens was de brief van 7 maart 2022 van de Waaldijkers het resultaat van 5 jaar vooroverleg waaraan wij als Klankbordgroep Oost-Gorcum ook actief hebben meegedaan en waar we met z'n allen voortdurend met een "kluitje in het riet zijn gestuurd". De gemeente Gorinchem heeft in dat voortraject een zeer passieve rol gespeeld en was ook geen contractpartner. Begin 2022 hebben wij bij de gemeenteraad aan de bel getrokken door op de zeepkist te klimmen. Gewezen is op het belang van een gemeentelijke visie, omdat er een belangenafweging nodig is; een keuze tussen de verschillende gebruiksmogelijkheden. Bovendien zijn er recentelijk veel ontwikkelingen in het fiets- en wandelverkeer en daardoor nieuwe innovatieve ideeën over een veilige inrichting van "auto te gast"-wegen. Uiteindelijk zal de gemeente als wegbeheerder verantwoordelijk worden gehouden als er op de wegen in de gemeente regelmatig incidenten zijn. Tot zover het verleden.

De grootste bezwaren van de Waaldijkers betreffen de **uniforme voorschriften** voor de hele 80 kilometer dijk. In een Masterplan werd een grijze asfaltvlakte gepresenteerd met een witte betonrand aan de rijvierzijde en grasbeton aan de landzijde. De vrees is dat dit een racebaan zal gaan worden, onveilig voor fietsers en met veel lawaai (op de grasbetonstroken en bij verkeersdrempels) voor de omwonenden. Ook zijn er belangrijke milieubezwaren (stikstof en CO2) tegen dit ontwerp. Al deze zaken zijn op de Multi stakeholder bijeenkomst op 7 juli bij het Waterschap in Tiel becommentarieerd en besproken, ook met organisaties zoals de ANWB, VVN (Veilig Verkeer Nederland) en de Fietsersbond. Het plan is dat er op 30 augustus een bestuurlijke uitspraak komt over nieuwe richtlijnen voor de volle 80 kilometer en dat er meert ruimte zal zijn voor maatwerk per dijkvak. Dat er veel meer vrijheden zullen gaan ontstaan ten opzichte van het Masterplan en de Megabornstudie uit 2021 is nu vrijwel onvermijdelijk.

De situatie in de gemeente Gorinchem is dat er op 23 maart een (digitale) **informatieavond** is geweest. Dit was een goede avond, waarbij er door omwonenden veel opmerkingen zijn gemaakt min of meer in lijn met geluiden elders op de (Waal-)dijk. Het probleem is echter dat de plannen van de Gorinchemse verkeerskundigen gebaseerd waren op genoemde Masterplan van het Waterschap en de Provincie Gelderland. De gemeente Gorinchem voelde zich hieraan geëngelijkt, ondanks dat zij geen contractpartner zijn. Een beloofde tweede informatieavond in juli is uitgesteld "tot na de vakantie" vanwege de discussie die er was ontstaan tussen het Waterschap, de provincie Gelderland en de Waaldijkers, zoals hiervoor beschreven. Dinsdag 30 augustus is nu voorlopig door de gemeente vastgelegd als een datum voor een volgende informatiebijeenkomst, in de hoop dat er dan een bestuurlijke uitspraak voor de hele dijk ter beschikking is, waar op kan worden voortgebouwd. Daarmee is ook direct de urgentie duidelijk van een eerdere aandacht over dit onderwerp vanuit uw college, omdat het eerstvolgende college-overleg in deze gemeente eveneens gepland staat voor 30 augustus.

Vraag is ook wie en hoe neemt de gemeente **verantwoordelijkheid** voor dit onderwerp? In feite is het hele college aan zet gegeven de recent gepubliceerde portefeuillevaardeling:

- Ruimtelijke Ordening / Waterveiligheid / Milieu : Mark de Boer
- Mobiliteit: Marjo Molengraaf
- Participatie / Omgevingsvisie / Wijkgericht werken / Cultuur: Fatih Polati

- Toerisme: Attie Mager
- Erfgoed: Eva Dansen
- Regionale samenwerking: Reinie Melisant

Graag horen wij zo spoedig mogelijk wie de inrichting van de Merwededijk in het kader van de dijkversterking gaat oppakken?

Waar gaat het nu **concreet** om? Volgens ons zijn in het participatieproces aan de orde (bij voorkeur al goed uitgewerkt in alternatieve plannen door de deskundigen van de gemeente, die daarvoor op 29 maart al een eerste hebben aanzet gegeven). Het betreft de volgende uit te werken punten:

- Verkeerdrempels;
- Kruisingen, plateaus, opritten en schrikhekken;
- Verlichting;
- De betonnen Waalband aan de rivierzijde (wel of niet);
- De grasbetontegels aan de landzijde van de dijk;
- De wegbreedte en passeerplaatsen;
- Kleuren asfalt;
- Zijkantmarkering;
- Suggestiestroken voor de fietspaden;
- Reflectorpaaltje of kattenogen;
- Wegbekleding van de overlaten (klinkers of asfalt met 'streetprint');
- Rustpunten / tribunes;
- Locaties van parkeerplaatsen.

Veel verzet is ontstaan tegen de zogenaamde Waalband, een witte betonstrook aan de rivierzijde van de dijkweg. Veilig Verkeer Nederland raadt dit sterk af in een recent advies, omdat het visueel de weg breder maakt en er bij verzakking randen kunnen ontstaan die gevaarlijk zijn voor fietsers. Ook is VVN tegen de grassplittegels omdat daardoor eveneens fietsongevallen kunnen ontstaan. Voorgesteld worden reguliere grasbetontegels, die eventueel met de vlakke onderzijde naar boven kunnen worden gelegd ook mede om geluidhinder te voorkomen. Het is volgens VVN belangrijk dat visueel duidelijk is dat deze betonranden niet tot de rijbaan behoren. VVN suggereert daarom de grasbetontegels ca. 2 cm lager te leggen.

De Waaldijkers pleiten niet alleen voor een verkeersveilige weg, maar vragen ook aandacht voor duurzaamheid, cultuurhistorie en leefbaarheid. Voorbeelden zijn minder beton, minder verkeersoverlast, de inrichting van rustpunten (toeristische) uitkijkpunten en tribunes, eventueel plaatsen waar voorlichting wordt gegeven over de cultuur en historie, zoals bij de waterlinie en sluis. Over de invulling daarvan kan later besloten worden. Nu is het eerst belangrijk dat een keuze wordt gemaakt van de inrichting van de weg en de rustplaatsen, het doel daarvan en hoe de bereikbaarheid geregeld zal gaan worden.

Wij stellen daarbij voor om een onderscheid te maken tussen de huidige wegaanleg en inrichting direct na de dijkverhoging en de eventueel latere voorzieningen en regelgeving als de dijk in gebruik is genomen. Dit voorstel doen wij, omdat er een evenwicht moet worden gezocht tussen de belangen van de verschillende gebruikers van het dijkvak en we pas na realisatie kunnen waarnemen (meten) hoe deze nieuwe dijk gebruikt gaat worden. De gedachte van de "Gastvrije Waaldijk" is dat wandelaars en fietsers de hoofdgebruikers zijn; hun veiligheid dient te worden gewaarborgd. Dit moet gecombineerd worden met de functie van de erfontsluiting van de aanwonenden enerzijds en de cultuurhistorische/toeristische/recreatieve belangen anderzijds juist op dit Gorcumse gedeelte van het dijkvak. Veel Gorcummers genieten regelmatig van deze mooie dijk, de (te vernieuwen)

uiterwaarden en de rivier. Overleg met betrokkenen lijkt vanzelfsprekend naar maatwerk zoeken. Gebruik en vorm verschilt voor de drie gedeelte van de dijk in onze gemeente:

1. tussen Fort Vuren en het Dalems kerkje;
2. vanaf de kerk tot aan de Vestingweg;
3. tussen de Vestingweg en de stadswal (Dalemwal).

Voor het maatwerk lijkt het ons vanzelf te spreken om juist voor deze gedeelten te zoeken naar belanghebbenden en betrokkenen en met hen de plannen goed door te spreken (dus meer dan alleen een informatiebijeenkomst).